

Språkbadselevers användning av svenska på fritiden
och deras åsikter om svenska och dess användning

Emilia Yli-Kotila
Kandidatavhandling
Svenska språket
Humanistiska fakulteten
Uleåborgs universitet
Våren 2019

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	3
1.1 Syfte	3
1.2 Material och metod	4
2 TEORETISK BAKGRUND	6
2.1 Språkbad	6
2.2 Språkbads historia.....	7
2.3 Språkinlärning.....	7
2.3.1 Andraspråk och främmandespråk.....	8
2.3.2 Andraspråksinlärning i språkbad.....	8
2.4 Språkbadsundervisning i Karleby stads läroplan	9
2.5 Tidigare undersökningar om språkbad	11
3 ANALYS OCH RESULTAT	13
3.1 Bakgrundinformation om informanterna	13
3.2 Informanternas åsikter om svenska språket och dess användning.....	13
3.3 Informanternas användning av svenska på fritiden	16
3.4 Informanternas exempel på användning av svenska på fritiden	19
3 SAMMANFATTANDE DISKUSSION	21
LITTERATURFÖRTECKNING	24

1 INLEDNING

Idag har internationalismen blivit allt viktigare. Färdigheter i mer än ett språk öppnar möjligheter och kontakter som en enspråkig kanske inte har. Språkkunskap ska ses som en rikedom. Därför ska man uppmuntra barn och ungdomar till språkinläring. Språkbadsundervisningen kom till Finland år 1987 för att förbättra språkundervisningen (Laurén 1995:19, Buss & Lauren 1998:27). Språkbad är ett frivilligt undervisningsprogram där elever tillägnar sig språkbadsspråket, som inte är elevers modersmål, genom kontakt med språket i naturliga kommunikationssituationer (Vaasan yliopisto 2015). Enligt Lauren (1995:19–21) kan språkbadskolan klassificeras som en berikande skola.

Finland är ett tvåspråkigt land med det dominerande majoritetsspråket finska och minoritetsspråket svenska. I Finland arrangeras språkbadsundervisning både på svenska och på finska. Språkbadsundervisning erbjuder ett annorlunda sätt för språkinläringen. Språkbad har blivit allt populärare i hela landet men speciellt i tvåspråkiga områden. (Nykvist 2014) Språkbad och elevernas språkkunskaper har undersökts mycket. I den här avhandlingen är jag speciellt intresserad av att ta reda på hur mycket och i vilka situationer språkbadelever använder språkbadsspråk istället för sitt modersmål. Som blivande språklärare är jag intresserad av elevernas språkanvändning utanför skolan. Därför ville jag kombinera dessa två teman: språkbad och språkanvändningen på fritiden. Flerspråkig kompetens utvecklas i skolan, hemma och på fritiden. Därför är det viktigt att språkundervisningen uppmuntrar elever att använda olika språk även utanför skolan. (Utbildningsstyrelsen 2015:8, 104)

1.1 Syfte

I den här avhandlingen redogör jag för språkbadelevers användning av svenska på fritiden. Dessutom tar jag reda på elevernas åsikter om svenska språket och dess användning. Jag är speciellt intresserad av hur ofta och i vilka situationer språkbadelever använder svenska. Jag söker svar på följande frågor:

- Hurdana åsikter har språkbadelever om svenska och dess användning?
- Hur ofta använder språkbadelever svenska på fritiden?
- I hurdana situationer använder språkbadelever svenska på fritiden?

1.2 Material och metod

Jag har använt en enkät som materialsamlingsmetod. I enkäten har datainsamlingen strukturerats och samma frågor har presenterats för alla informanter. Fördelar med enkätundersökningen är en tillgång till omfattande forskningsmaterial, effektivitet och att man kan fråga om flera saker samtidigt. En nackdel är att en enkätundersökning kan vara ytlig. Som forskare är det omöjligt att veta hur allvarligt informanterna har svarat på enkäten, och det är svårt att kontrollera missförstånd. En enkät kan användas för att samla information om beteende, attityder och föreställningar, uppfattningar och åsikter. Dessutom kan saker preciseras med öppna frågor. Noggrann planering av enkäten kan säkerställa undersökningens framgång. I min undersökning använde jag *en informerad enkät*, vilket betyder att jag personligen var på plats för att dela ut blanketterna. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009:193–198)

I denna undersökning har materialsamlingen utförts genom en enkät till språkbads elever (se bilaga 1). Jag var själv på plats när informanterna svarade på frågorna och jag gav anvisningar och information om min undersökning. I undersökningen deltog sammanlagt 41 informanter. Informanternas modersmål är finska och de gick i svenskt språkbad i Karleby. Alla gick i årskurs 7, 8 eller 9 och hade börjat språkbadet redan i förskolan eller på lågstadiet. Datainsamlingen ägde rum på våren 2018.

Jag ville få fram elevernas åsikter genom att ge dem olika påståenden. Skalan i min undersökning bestod av fem alternativ. Informanten fick välja mellan skalan helt av samma åsikt eller helt av annan åsikt enligt sin egen åsikt. Med dessa påståenden ville jag ta reda på språkbads elevernas åsikter om svenska språket och dess användning. Dessutom använde jag också skalor till frågor där jag ville veta hur ofta språkbads elever använder språkbadsspråket i vissa situationer. I dessa fall kunde informanten välja mellan skalan varje dag och aldrig enligt sin egen åsikt. Med hjälp av öppna frågor ville jag få fram konkreta exempel på informanternas språkanvändning på fritiden.

I den här undersökningen är analysen mestadels kvantitativ på grund av att undersökningsmaterialet passar bra för kvantifiering (Hirsjärvi et al. 2009:140). När jag analyserar informanternas åsikter och användning av svenska språket tycker jag att det är tydligast att beskriva resultaten med hjälp av tabeller. Med procentandelar är det lätt att

jämföra informanternas svar, vilket är typiskt för kvantitativ undersökning (Hirsjärvi et al. 2009:140). Jag analyserar de öppna frågorna i enkäten huvudsakligen kvalitativt eftersom syftet är att lyfta fram situationer där elever vet att de kan använda svenska eller där de själva använder svenska. Även i öppna frågor finns det inslag av kvantitativa metoder på grund av att jag analyserar vilka svar informanter har ringat in mest. Enligt Norrby och Nilsson (2015:50) måste forskaren gå igenom alla svar på öppna frågor för att få en bild av vilka typer av svar som förekommer. På så sätt kan forskaren skapa några allmänna kategorier av informanternas svar. Den här metoden följer jag i analysdelen.

2 TEORETISK BAKGRUND

I detta kapitel redogör jag för den teoretiska bakgrunden som är relevant för mitt tema. Jag tar upp termer, bakgrund och tidigare undersökningar som gäller språkbad. Jag har indelat kapitlet i fem delar: språkbad, språkbads historia, språkbad i läroplanen, språkinläring och tidigare undersökningar om språkbad.

2.1 Språkbad

Språkbad är ett frivilligt undervisningsprogram som är avsett för barn vars modersmål är något annat än språkbadsspråket (Harju-Luukkainen 2010:7). Idén med språkbad är att elever tillägnar sig språkbadsspråket i naturliga kommunikationssituationer genom intensiv kontakt med språket och kulturen. Eleverna uppnår kunskaper i alla läroämnen enligt läroplanens mål och utvecklar samtidigt sitt modersmål. (Vaasan yliopisto 2015) I Finland arrangeras språkbadsundervisning vanligtvis på svenska, men det finns också språkbad i finska i vissa områden där finska är minoritetsspråk, som till exempel i Jakobstad (Harju-Luukkainen 2010:7). Man erbjuder vanligtvis språkbadsundervisning på tvåspråkiga områden, men så småningom kommer det att bli vanligt även på enspråkiga områden (Buss & Lauren 1998:27).

I språkbad kan många olika språkbadsmetoder användas. Dessa metoder skiljer sig från varandra i vissa avseenden. Språkbadsmetoden som huvudsakligen har implementerats i Finland är *tidigt fullständigt språkbad* (eng. *early total immersion*). Det har visat sig vara den mest effektiva metoden. (Harju-Luukkainen 2010:9) Laurén (2000:16) påminner att även om det kallas tidigt fullständigt språkbad har modersmålet också en betydande ställning i språkbadet. Enligt den kanadensiska språkbadsmodellen kan eleven inte förlora sitt modersmål och kulturidentitet (Laurén 1995:19–20). Väsentligt är att vem som helst kan lära sig det andra språket genom denna metod (Laurén 2000:16). Britt Kaskela-Nortamo, språkbadslärare vid den stora finska lågstadieskolan Keskuskoulu i Vasa, anser att språkbad är ett naturligt och givande sätt för finskspråkiga barn att lära sig svenska och svensk kultur. Det förstärker och stöder inläringen i det egna modersmålet men också i andra språk, säger Kaskela-Nortamo. (Nykvist 2014)

Enligt den kanadensiska modellen börjar språkbadet i förskolan och fortsätter fram till nionde årskurs (Björklund 1996:21). Laurén (1995:20) skriver att under det första, andra

och tredje året använder eleven endast språkbadspråket i språkbad. Efter det minskar användningen av språkbadspråket så att förhållandet mellan förstaspråk och språkbadspråk är 50/50 efter 5–7 år. Björklund påminner att det inte behöver vara svårare att lära sig ett andraspråk än sitt förstaspråk (Björklund 1996:21). En viktig sak är att läraren förstår barnets förstaspråk. Utöver detta måste läraren behärska språkbadspråket som ett modersmål även om det inte är hens första språk. (Buss & Laurén 1996:5–6) En grundprincip i språkbad är att i undervisningen betonar man förståelse och principen en vuxen – ett språk. (Harju-Luukkainen 2010:7)

2.2 Språkbads historia

Språkbadets moderland är Kanada, där undervisningsmetoden föddes i slutet av 1960-talet. I Kanada började språkbadet därför att engelskspråkiga föräldrar ville att deras barn skulle lära sig franska. Språkbadsskolor fungerar enligt den kanadensiska modellen även till exempel i Spanien, i Katalonien och i Baskien. Denna metod har tillämpats sedan 1987 i Vasa, varifrån språkbadsmetoden har spridits ut över hela Finland. (Laurén 1995:19–21)

Genom den tidiga fullständiga språkbadsmetoden lär språkbads elever sig ett andraspråk på ett annorlunda sätt än elever som får traditionell undervisning (Vesterbacka 1995:64). Det tidiga fullständiga språkbadet är den mest framgångsrika språkbadsmetoden. Just denna metod används mest också i Kanada där barn börjar språkbad i 5-års ålder, men i Finland varierar det från 3 till 6 års ålder. Typiskt för denna modell är att barn som ingår i majoritetsspråk får undervisning på minoritetsspråk. Didaktiskt är den viktigaste saken att språket är ett hjälpmedel, inte ett mål. (Laurén 1995:19–21)

2.3 Språkinläring

Modersmålet är ett språk som man tillägnar sig som barn. När man studerar ett språk i skolan är det fråga om medveten och forminriktad inläring där strukturer och regler spelar en stor roll. Tillägnande och inläring betyder alltså olika saker. Enligt Stephen Krashen är tillägnande en process som kräver naturlig interaktion genom att kommunicera med målspråket i situationer där fokus ligger på det att budskapet förmedlas och förstås. (Pietilä & Lintunen 2014:12–13)

2.3.1 Andraspråk och främmandespråk

Enligt Abrahamsson (2009:13) kan man göra en distinktion mellan *andraspråk* och *främmandespråk*. Ett andraspråk är ett språk som person lär sig i en miljö där språket används i naturliga kommunikationsmiljöer. Andraspråket är ofta ett av landets officiella språk. Begreppet främmandespråk betyder ett språk som man kan lära sig i en miljö där språkets inte används på naturliga kommunikationssituationer. Det är fråga om ett främmandespråk till exempel när man studerar engelska eller andra främmandespråk såsom tyska, spanska, franska osv. i skolan, på språkkurser och vid universiteten i Finland. (Abrahamsson 2009:14–15, se även Pietilä & Lintunen 2009:13–14)

Andraspråksinläring kan vara *formellt* eller *informellt*. Informell inläring sker utan undervisning och formell inläring sker i klassrummet. Man kan lära sig ett andraspråk antingen genom en formell skolundervisning eller i en miljö där det används för naturlig kommunikation. (Abrahamsson 2009:16) Ett barn lär sig vanligtvis ett andraspråk avsiktligt, frivilligt och målmedvetet. Dessutom kan inläringen ske också automatiskt och omedvetet. (Järvinen 2014:69) Även om man studerar ett språk i skolan och största delen av inläringen sker i klassrummet kan man tillägna sig språket utan skolan också, till exempel genom musik, litteratur, serier eller filmer (Abrahamsson 2009:16).

Enligt sociolingvistiska teorier sker språkinläring i sociala miljöer. Miljön kan beskrivas som en impulsgivande och interaktiv källa till inläringen. Inläringen sker under språkanvändningen alltså genom interaktion med andra individer. Betydande är att varje elevs språkkunskap utvecklas i sin egen takt. (Järvinen 2014: 77–78)

2.3.2 Andraspråksinläring i språkbad

I språkbadundervisning tänker man att andraspråksinläringen sker i meningsfulla kommunikationssituationer. Först i språkbad studerar elever alla ämnen på andraspråket, alltså språkbadsspråket, och lite senare ges undervisningen till hälften på språkbadsspråket och till hälften på elevernas förstaspråk, alltså modersmål. Målet med språkbad är att elever tillägnar sig ett fungerande andraspråk samt att elevernas förstaspråk utvecklas samtidigt. Dessutom får språkbadselever stor kännedom om andraspråkets kultur och utan att glömma sin egen kultur. (Vaasan yliopisto 2015) En huvudprincip är att man använder

andraspråket som undervisningsmedel i språkbåd. Man undervisar till exempel matematik eller religion på andraspråket. Det är också en kombination av andraspråk och ämnesundervisning. (Björklund 1996:22)

Idén med språkbåd är att man försöker göra språkinlärningen så naturlig som möjligt (Björklund, Mård-Miettunen & Turpeinen 2007:9). I språkbådet får barn praktiska erfarenheter av att använda språket i olika situationer. Språkbådsspråket är med hela tiden i förskola och skola. (Buss & Laurén 1996:5–6) Språkinlärningen tar tid och därför får man inte börja med de formella aspekterna. Först utvecklas elevernas muntliga färdigheter i andraspråket och sedan de grammatiska reglerna. Varje språkbådselev utvecklas i sin egen takt och därför kommer elevernas språkliga insikter individuellt. (Björklund 1996:24–25)

2.4 Språkbådsundervisning i Karleby stads läroplan

Varje år börjar en språkbådsgrupp på den första klassen i Karleby. Till klassen väljs högst 22 elever vars modersmål är finska. Språkbådsundervisningen börjar på första klass och fortsätter enligt läroplanen till nionde klass. Under grundskolan använder eleven språkbådsspråket både i vardagssituationer och i krävande situationer. Dessutom förstår språkbådseleven språkbådsspråket från många olika ursprung och bakgrunder till exempel infödda talare och olika språkvarianter. Under språkbådet lär sig elever olika kommunikationsstrategier och att uttrycka sig själv mångsidigt i formella och informella sammanhang. (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:105)

En central tanke i språkbådsundervisningen är att eleven ses som aktiv inlärare och lärande sker kumulativt. Inläring sker i naturliga kommunikationssituationer med andra elever, lärare och vuxna. Mångsidiga inlärningsmiljöer i skolan och utanför skolan möjliggör att eleven kan lära sig och uppleva nya saker under inläringssituationerna genom att använda olika sinnen. Hemstadens möjligheter tas i beaktande när man planerar för inlärningsmiljöer. Man kan säga att inläringen är mångformig. (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:105–106)

I språkbåd betonas elevcentrerade arbetssätt. Inläring och språkutveckling är individuellt och elever behöver tid för att tillägna sig språkbådsspråket. I språkbådsundervisning är det

centralt att ge stödande och utvecklande utvärdering av elevens språkkunskap. Utvärderingen är daglig och kontinuerlig och sker i olika situationer och genom olika arbetssätt. Speciellt iakttar man elevens talutveckling och hörförståelse på målspråket. Barn uppmuntras också att tänka på sin egen utveckling och kompetens genom att utöva självutvärdering på olika sätt. När man tänker på elevens utveckling av självkänslan och jaguppfattningen spelar utvärdering en viktig roll. (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:106)

Utvärdering av språkkunskap bygger på den europeiska referensramen (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:106). *Gemensam europeisk referensram för språk* (GERS) är ett stöd för alla som undervisar i språk eller bedömer språkinläring i hela Europa. Den är till hjälp när man utarbetar läroplaner, kursplaner, examina och läroböcker. I referensramen beskrivs språkfärdighetsnivåer genom att berätta vilka kunskaper och färdigheter eleven måste ha uppnått för att kunna ett visst språk på en viss språknivå. Färdighetsnivå A betyder språkanvändare på nybörjarnivå, nivå B betyder självständig språkanvändare och nivå C avancerad språkanvändare. (Skolverket 2007:1, 23)

På årskurs 7–9 är en språkbadslev ungefär på färdighetsnivån B1 i svenska och jobbar mot färdighetsnivån B2. Figur 1 nedan visar färdighetsnivåerna av god språkkunskap enligt årsklasser på högstadiet. Lyssnande och hörförståelse utvecklas från nivå B1.2 till B2.2 under högstadiet. Det betyder att eleven utvecklas i lyssnande och hörförståelse från att förstå endast de viktigaste punkterna, i ganska allmänna, bekanta och standarsspråkliga sammanhang till att förstå olika talare i olika situationer. Utöver detta kan eleven kritiskt utvärdera saker hen hör. (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:110)

Klass	Lyssnande och hörförståelse	Läsning och läsförståelse	Tal	Skrivning
7	B1.2	B1.2	B1.2	B1.1
8	B2.1	B2.1	B1.2	B1.2
9	B2.2	B2.2	B2.1	B2.1

Figur 1: Färdighetsnivåer av god språkkunskap enligt årsklasser på högstadiet (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:110–111)

Läsning och läsförståelse borde också utvecklas från nivå B1.2 till B2.2. Det betyder att eleven förstår huvudlinjerna i texter om olika ämnen och deras syfte och perspektiv. Dessutom kan eleven uttrycka huvudpunkterna i texten med egna ord. Tal utvecklas från nivå B1.2 till B2.1, vilket betyder att eleven utvecklas från diskussion av gemensamma och konkreta ämnen till en aktiv deltagare i konversationer där de kan reagera på ett passande sätt. Uttal och intonation kommer att bli naturliga. Skrivande utvecklas från nivå B1.1 till B2.1. På årskurs 7 kan eleven producera sådana texter som behövs i bekanta situationer och de klarar sig ganska felfritt. Skrivfärdighet utvecklas så att eleven kan skriva tydliga, sammanhängande och detaljerade texter där grammatiken fungerar utmärkt. Enligt Karleby stads läroplan för den grundläggande utbildningen är målsättningen för språkbadet att eleven når färdighetsnivå B2 i den gemensamma europeiska referensramen efter nionde klass. (Kokkolan perusopetuksen opetusuunnitelma 2016:105, 110–111)

2.5 Tidigare undersökningar om språkbad

Språkbad har undersökts mycket över hela världen. Bland annat har Centret för flerspråkighet vid Vasa universitet undersökt språkbad i Finland. Tidigare handlade undersökningarna om elevernas resultat men senare har forskningsmålen utvidgats. Ett viktigt forskningsämne har varit språkbadselevernas utveckling i modersmålet (Harju-Luukkainen 2010:33). Enligt Laurén (2000:28) har språkbadselever lika bra eller bättre kunskaper i modersmålet efter grundskolan än barn som har gått i skolan på finska. Kvalitet har ersatt kvantitet. Både i Kanada och i Finland bekräftar resultaten i språkbadsprogrammet denna uppfattning, men det kan inte påvisas som en otvetydig orsak. (Laurén 2000:28)

Enligt Siv Björklund, professor i nordiska språk vid Vasa universitet, handlar forskningsagendan idag om bland annat mång- eller flerspråkighet, språkidentitet och inläring av skolämnens begrepp och helheter (Nykvist 2014). Laurén (2000:16) berättar att man försöker utbilda och fortbilda lärare i språkbad, undersöka och iaktta aktiviteter kontinuerligt och dessutom utveckla praktisk undervisning. Björklund, Pakarinen och Mård-Miettinen har undersökt språkbadsprogrammets flerspråkighetsaspekt i svenskt språkbad vid Vasa universitet. Materialsamlingen skedde år 2011 och 2014 både genom en enkätundersökning och intervjuer. Resultaten visar att de flesta av språkbadseleverna (75 %) anser sig vara flerspråkiga. Elever hade en positiv inställning till sin egen flerspråkighet

och positiva tankar om sina språkfärdigheter. Undersökningen visade också att elever brukar betona mest de muntliga färdigheterna. (Björklund, Pakarinen & Mård-Miettinen 2015:6, 12)

Karita Mård-Miettinen, universitetslektor i nordiska språk vid Vasa universitet, säger att fullständigt tidigt språkbåd för 3–5-åringar har lyckats särskilt bra. Språkbådet i Finland har blivit en otrolig framgångssaga. Ändå är språkbådet framtid fylld av utmaningar. Att ge fler svenskspråkiga elever möjlighet att gå i språkbåd på finska är enligt Mård-Miettinen en utmaning. Språkbådet framtid är beroende av svenska språket ställning och språkpålitiska linjeval. Susanne Heinonen, ordförande för språkbådsföreningen i Vasa, önskar att barn kunde båda i olika språk utanför skolan i naturliga kommunikationssituationer. Då kunde man säkerställa kontinuerlig språkanvändning även efter grundskolan. (Nykvist 2014)

3 ANALYS OCH RESULTAT

I detta kapitel presenterar jag resultaten av min undersökning. Jag har indelat kapitlet i fyra delar: bakgrundsinformation om informanterna, informanternas åsikter om svenska språket och dess användning, informanternas användning av svenska på fritiden och informanternas exempel av svenskanvändning på fritiden. Sådana fall där en informant inte har svarat eller har valt två alternativ till samma påstående eller fråga har jag tolkat som blank. Jag behandlar informanternas svar anonymt.

3.1 Bakgrundsinformation om informanterna

I undersökningen deltog 41 informanter, varav 14 gick i sjätte klass, 14 i åttonde klass och 13 i nionde klass. I undersökningen deltog 20 flickor och 20 pojkar och en informant svarade inte på denna informationsfråga. Alla 41 informanter hade finska som modersmål, men 6 av informanterna svarade att de också hade något annat hemspråk utöver finska, vilka var svenska och engelska. 32 informanter hade svenskspråkiga i kretsen av sina närmaste, bara 7 informanter hade inte och 2 visste inte svaret på denna fråga. 35 informanter hade eller hade haft ett eller flera syskon i språkbud och 6 informanter hade inte eller hade inte haft ett eller flera syskon i språkbud.

3.2. Informanternas åsikter om svenska språket och dess användning

Jag tog reda på språkbudselevs åsikter om svenska språket. Fråga nummer 1 bestod av 16 olika påståenden som mätte informanternas åsikter om svenska språket och dess användning. Informanterna skulle välja på en betygsskala mellan 5–1 om de instämde helt eller inte alls med påståendena. Tabell 1 visar hur informanterna svarade på frågorna.

Det första påståendet var *1.1 Jag gillar att prata svenska (Tykkään puhua ruotsia)*. 18 informanter (44 %) var av samma åsikt och 10 informanter (24 %) av helt samma åsikt. De flesta informanter tyckte alltså om att tala svenska. Det andra påståendet var *1.2 Jag anser att det är trevligt att använda svenska språket på fritiden (Mielestäni on mukava käyttää ruotsin kieltä vapaa-ajalla)*. 14 informanter (34 %) svarade ”kan inte säga” och 17 informanter (41 %) var av helt eller delvis av samma åsikt. I påståendet *1.3 Jag lär mig mycket svenska utanför skolan (Opin paljon ruotsia koulun ulkopuolella)* var 19

informanter (46 %) av helt eller delvis av samma åsikt men 15 informanter (36 %) var delvis eller helt av annan åsikt. Det visar att språkinläringen på fritiden enligt informanterna varierar mellan eleverna och de flesta av informanterna tycker om att prata svenska även på fritiden.

Tabell 1: Elevernas åsikter om svenska språket och dess användning; påståendena 1.1–1.8.

Elevernas åsikter om svenska språket och dess användning						
	Helt av samma åsikt (5)	Delvis av samma åsikt (4)	Kan inte säga (3)	Delvis av annan åsikt (2)	Helt av annan åsikt (1)	Blank
1.1 Jag gillar att prata svenska	10 (24 %)	18 (44 %)	6 (15 %)	6 (15 %)	1 (2 %)	0 (0 %)
1.2 Jag anser att det är trevligt att använda svenska språket på fritiden	7 (17 %)	10 (24 %)	14 (34 %)	6 (15 %)	4 (10 %)	0 (0 %)
1.3 Jag lär mig mycket svenska utanför skolan	7 (17 %)	12 (29 %)	7 (17 %)	10 (24 %)	5 (12 %)	0 (0 %)
1.4 Jag förstår svenskspråkigt tal bra	23 (56 %)	18 (44 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
1.5 Jag hör ofta svenska på staden	9 (22 %)	11 (27 %)	13 (32 %)	7 (17 %)	1 (2 %)	0 (0 %)
1.6 Jag vill prata svenska med svenskspråkiga	10 (24 %)	14 (34 %)	11 (27 %)	5 (12 %)	1 (2 %)	0 (0 %)
1.7 Jag är rädd för att göra fel när jag pratar svenska	2 (5 %)	18 (44 %)	8 (20 %)	8 (20 %)	5 (12 %)	0 (0 %)
1.8 Jag skulle vilja kunna bättre svenska	20 (49 %)	9 (22 %)	5 (12 %)	3 (7 %)	4 (10 %)	0 (0 %)

Påståendet 1.4, *Jag förstår svenskspråkigt tal bra* (*Ymmärrän hyvin ruotsinkielistä puhetta*), visar att alla informanter anser att de förstår svenskspråkigt tal bra. 23 informanter (56 %) var av helt samma åsikt och 18 informanter (44 %) av delvis samma åsikt till påståendet. 13 informanter (32 %) kunde inte säga om de hör svenska i Karleby stad i påståendet 1.5 *Jag hör ofta svenska språket på staden* (*Kuulen usein kaupungilla ruotsia*), men 20 informanter (49 %) var av helt eller delvis samma åsikt. Påståendet 1.6 *Jag vill prata svenska med svenskspråkiga* (*Haluan puhua ruotsinkielisten kanssa ruotsia*) visar att 24 informanter (58 %) var av helt eller delvis samma åsikt, men 6 informanter (14 %) av helt eller delvis annan åsikt. Största delen av informanterna vill alltså använda svenska med svenskspråkiga.

20 informanter (49 %) var av helt eller delvis samma åsikt till påståendet 1.7 *Jag är rädd för att göra fel när jag pratar svenska* (*Pelkään tekeväni virheitä, kun puhun ruotsia*) och 13 informanter (32 %) av helt eller delvis annan åsikt. 20 informanter (49 %) var av helt

samma åsikt till påståendet *1.8 Jag skulle vilja kunna bättre svenska (Haluaisin osata ruotsin kieltä paremmin)*. Dessa punkter visar att majoriteten av informanterna var rädda för att göra fel när de pratade svenska och de ville också kunna bättre svenska.

Resultatet till påståendet *1.9 Jag läser gärna svenskspråkiga böcker (Luen mielelläni ruotsinkielisiä kirjoja)* delas ganska jämnstarkt mellan delvis av samma åsikt och helt av annan åsikt, men ingen informant har valt helt av samma åsikt till detta påstående. Ändå var 32 informanter (79 %) av helt eller delvis samma åsikt till påståendet *1.10 Det är lätt att läsa svenskspråkig text (Ruotsinkielistä tekstiä on helppo lukea)*. Även om de flesta av informanterna anser att det är lätt att läsa svenskspråkig text, läser de flesta inte gärna svenskspråkiga böcker. 15 informanter (37 %) var av helt eller delvis annan åsikt till påståendet *1.11 Jag gillar svenskspråkiga serier (Pidän ruotsinkielisistä sarjoista)* men 13 informanter (32 %) var av helt eller delvis samma åsikt. Det visar sig att informanternas åsikter mot svenskspråkiga serier varierar.

Tabell 2: Elevernas åsikter om svenska språket och dess användning; påståendena 1.9–1.16.

Elevernas åsikter om svenska språket och dess användning						
	Helt av samma åsikt (5)	Delvis av samma åsikt (4)	Kan inte säga (3)	Delvis av annan åsikt (2)	Helt av annan åsikt (1)	Blank
1.9 Jag läser gärna svenskspråkiga böcker	0 (0%)	8 (20 %)	10 (24 %)	11 (27 %)	12 (29 %)	0 (0 %)
1.10 Det är lätt att läsa svenskspråkig text	8 (20 %)	24 (59 %)	7 (17 %)	2 (5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
1.11 Jag gillar svenskspråkiga serier	4 (10 %)	9 (22 %)	12 (29 %)	7 (17 %)	8 (20 %)	1 (2 %)
1.12 Jag skulle vilja använda svenska som vuxen	10 (24 %)	20 (49 %)	7 (17 %)	3 (7 %)	1 (2%)	0 (0%)
1.13 Jag tänker att det är nyttigt att kunna svenska	20 (49 %)	14 (34 %)	3 (7 %)	2 (5 %)	1 (2 %)	1 (2 %)
1.14 Det är trevligt att bo i en tvåspråkig stad	19 (46 %)	14 (34 %)	7 (17 %)	0 (0 %)	1 (2 %)	0 (0 %)
1.15 Man kan använda svenska språket mångsidigt i Karleby	9 (22 %)	21 (51 %)	9 (22 %)	2 (5 %)	0 (0 %)	0 (0 %)
1.16 Jag söker aktivt mig till situationer där jag kan använda svenska	1 (2 %)	9 (22 %)	14 (34 %)	6 (15 %)	10 (24 %)	1 (2 %)

Det tolfte påståendet var *1.12 Jag skulle vilja använda svenska som vuxen (Haluaisin käyttää ruotsin kieltä aikuisena)*. 20 informanter (49 %) var av delvis samma åsikt och 10 informanter (24 %) av helt samma åsikt. 20 informanter (49 %) var helt av samma åsikt och 14 informanter (34 %) delvis av samma åsikt till påståendet *1.13 Jag tänker att det är nyttigt att kunna svenska (Koen ruotsin kielen taidon hyödylliseksi)*. De flesta informanter vill alltså använda svenska som vuxen och anser att kunskaper i svenska är nyttigt.

Största delen av informanterna 33 (80 %) anser i påståendet *1.14 Det är trevligt att bo i en tvåspråkig stad (On mukavaa asua kaksikielisessä kaupungissa)* att det är trevligt att bo i en tvåspråkig stad. 30 informanter (73 %) var av helt eller delvis samma åsikt till påståendet *1.15 Man kan använda svenska språket mångsidigt i Karleby (Ruotsin kieltä voi käyttää monipuolisesti Kokkolassa)*. Det sista påståendet var *1.16 Jag söker aktivt mig till situationer där jag kans använda svenska (Hakeudun aktiivisesti tilanteisiin, joissa voin käyttää ruotsin kieltä)*. 16 informanter (39 %) var av helt eller delvis annan åsikt men 10 informanter (24 %) var av helt eller delvis samma åsikt och 14 (34 %) kunde inte säga om de söker sig till sådana situationer där de kan använda svenska. De flesta av informanterna gillar alltså att bo i en tvåspråkig stad och anser att man kan använda svenska mångsidigt i Karleby, men största delen av informanterna söker sig inte aktivt till språkanvändningssituationer.

3.3 Informanternas användning av svenska på fritiden

Fråga nummer 3 bestod av 10 frågor som kartlade informanternas användning av svenska på fritiden. Informanterna skulle välja på en betygsskala mellan 5–1 om de använde svenska i olika situationer utanför skolan dagligen eller aldrig.

Den första frågan var *3.1 Hur ofta använder du svenska med dina kompisar utanför skolan? (3.1 Kuinka usein käytät ruotsia kavereiden kanssa koulun ulkopuolella?)*. 15 informanter (36 %) talar svenska varje dag eller några gånger i veckan med sina kompisar utanför skolan, men 20 informanter (48 %) några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månaden och 6 informanter (15 %) aldrig. Den andra frågan var *3.2 Hur ofta använder du svenska med din familj? (3.2 Kuinka usein käytät ruotsia perheesi kanssa?)*. 16 informanter (39 %) använder svenska med sin familj några gånger i månader eller mer sällan än en gång i månaden och 11 informanter (27 %) aldrig, men 14 informanter (34 %)

varje dag eller några gånger i veckan. Alltså informanternas användning av svenska med vänner eller familj varierar.

Frågan 3.3 *Hur ofta använder du svenska med dina släktingar? (3.3 Kuinka usein käytät ruotsia sukulaistesi kanssa?)* visar att 27 informanter (66 %) använder svenska med sina släktingar några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månaden, men 6 informanter (14 %) varje dag eller några gånger i veckan. Den fjärde frågan var 3.4 *Hur ofta använder du svenska i dina hobbyer? (3.4 Kuinka usein käytät ruotsia harrastuksissasi?)*. 20 informanter (49 %) använder aldrig svenska i sina hobbyer men ändå 9 informanter (22 %) använder svenska i sina hobbyer några gånger i veckan. Dessa frågor visar att informanterna talar mest svenska utanför skolan med sina kompisar och sin familj och mer sällan med släktingar eller i hobbyer. Ändå finns det informanter som aldrig använder svenska i de här förutnämnda fallen.

Tabell 3: Informanternas användning av svenska på fritiden; punkterna 3.1–3.4.

Informanternas användning av svenska på fritiden						
	Varje dag (5)	Några gånger i veckan (4)	Några gånger i månaden (3)	Mer sällan än en gång i månaden (2)	Aldrig (1)	Blank
3.1 Hur ofta använder du svenska med dina kompisar utanför skolan?	3 (7 %)	12 (29 %)	10 (24 %)	10 (24 %)	6 (15 %)	0 (0 %)
3.2 Hur ofta använder du svenska med din familj?	3 (7 %)	11 (27 %)	3 (7 %)	13 (32 %)	11 (27 %)	0 (0 %)
3.3 Hur ofta använder du svenska med dina släktingar?	1 (2 %)	5 (12 %)	10 (24 %)	17 (42 %)	8 (20 %)	0 (0 %)
3.4 Hur ofta använder du svenska i dina hobbyer?	0 (0 %)	9 (22 %)	3 (7 %)	8 (20 %)	20 (49 %)	1 (2 %)

Den femte frågan var 3.5 *Hur ofta läser du tryckt svenskspråkigt material? (t.ex. böcker, tidningar, INTE skolmaterial) (3.5 Kuinka usein luet painettua ruotsinkielistä materiaalia? (esim. kirjoja, lehtiä, EI koulumateriaalia))*. 20 informanter (49 %) läser några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månader tryckt svenskspråkigt material och 14 informanter (34 %) läser aldrig. Denna punkt visar att ungdomar inte brukar läsa så mycket tryckt material förutom skolmaterial. I frågan 3.6 *Hur ofta läser du svenskspråkigt material på nätet?* har resultatet fördelats jämnstarkt mellan svaren några gånger i veckan och

aldrig. 10 informanter (24 %) läser aldrig svenskspråkigt material på nätet, 10 informanter (24 %) läser några gånger i månaden och också 10 informanter (24 %) några gånger i veckan.

Frågan 3.7 *Hur ofta tittar du på svenskspråkiga serier/filmer?* (3.7 *Kuinka usein katsot ruotsinkielisiä sarjoja/elokuvia?*) visar att 24 informanter (59 %) tittar på svenskspråkiga serier eller filmer några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månaden men 9 informanter (22 %) brukar aldrig titta på svenskspråkiga serier eller filmer. Den åttonde frågan var 3.8 *Hur ofta tittar du på svenskspråkiga videor/vloggar?* (3.8 *Kuinka usein katsot ruotsinkielisiä videoita/vlogeja?*). 22 informanter (54 %) tittar på svenskspråkiga videor eller vloggar några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månaden och 10 informanter (24 %) varje dag eller några gånger i månaden. Det visar att informanterna tittar på svenskspråkiga serier och filmer lika mycket som videor och vloggar men det finns också informanter som aldrig gör det.

Tabell 4: Informanternas användning av svenska på fritiden; punkterna 1.5–1.10.

Informanternas användning av svenska på fritiden						
	Varje dag (5)	Några gånger i veckan (4)	Några gånger i månaden (3)	Mer sällan än en gång i månaden (2)	Aldrig(1)	Blank
3.5 Hur ofta läser du tryckt svenskspråkigt material? (t.ex. böcker, tidningar, INTE skolmaterial)	1 (2 %)	6 (15 %)	4 (10 %)	16 (39 %)	14 (34 %)	0 (0 %)
3.6 Hur ofta läser du svenskspråkigt material på nätet?	2 (5 %)	10 (24 %)	10 (24 %)	9 (22 %)	10 (24 %)	0 (0 %)
3.7 Hur ofta tittar du på svenskspråkiga serier/filmer?	0 (0 %)	6 (15 %)	7 (17 %)	17 (42 %)	9 (22 %)	2 (5 %)
3.8 Hur ofta tittar du på svenskspråkiga videor/vloggar?	1 (2 %)	9 (22 %)	11 (27 %)	11 (27 %)	8 (20 %)	1 (2 %)
3.9 Hur ofta lyssnar du på svenskspråkig musik?	1 (2 %)	10 (24 %)	6 (15 %)	11 (27 %)	11 (27 %)	2 (5 %)
3.10 Hur ofta skriver du svenskspråkig text? (t.ex. textmeddelanden)	5 (12 %)	12 (29 %)	6 (15 %)	12 (29 %)	4 (10 %)	2 (5 %)

Den nionde frågan var *3.9 Hur ofta lyssnar du på svenskspråkig musik? (3.9 Kuinka usein kuuntelet ruotsinkielistä musiikkia?)*. 11 informanter (27 %) brukar lyssna på svenskspråkig musik varje dag eller några gånger i veckan och 17 informanter (42 %) några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månaden, men 11 informanter (27 %) aldrig. Den tionde frågan var *3.10 Hur ofta skriver du svenskspråkig text (t.ex. textmeddelanden) (3.10 Kuinka usein kirjoitat ruotsinkielistä tekstiä? esim. tekstiviestejä)*. 12 informanter (29 %) skriver svenskspråkig text, till exempel textmeddelanden några gånger i veckan, även 5 informanter (12 %) gör det varje dag, men 18 informanter (44 %) gör det några gånger i månaden eller mer sällan än en gång i månaden. Detta visar att språkanvändning i dessa fall varierar individuellt.

3.4 Informanternas exempel på användning av svenska på fritiden

Fråga nummer två i enkäten var en öppen fråga där jag tog reda på informanternas tankar om användningsmöjligheter av svenska i Karleby och deras egna erfarenheter av språkanvändning på fritiden. Informanterna fick uppräknat minst tre platser eller situationer där de tyckte att det är möjligt att använda svenska språket i Karleby. Utöver det ringade informanterna in de platser eller situationer där de själva hade använt svenska språket.

Det framgår av svaren att svenska språkets användningsmöjligheter är största i skolan och i affärer (se exemplen 1–4). Utöver detta kommer det också fram några andra situationer och platser där informanterna anser att det är möjligt att använda svenska. Många av informanterna nämner språkanvändning med kompisar, i hobbyer och då när man hjälper någon svenskspråkig, t.ex. visar vägen (se exemplen 2–4). Informanterna hade ringat in mest svar som i skolan, i affärer och med kompisarna, vilket betyder att de har själva använt svenska språket i dessa sammanhang.

Exempel 1 ”kaupassa, kaupungilla ja muissa julkisissa paikoissa” (Informant 1)

(i affären, på stan och i andra offentliga platser)

Exempel 2 ”koulu, kaverit, kaupassa asiointi, ihmisten neuvominen kadulla” (Informant 2)

(skolan, kompisar, handla i affärer, hjälpa människor på gatan)

Exempel 3 ”kaupassa, koulussa, harrastuksissa” (Informant 3)

(i affären, skolan och hobbyer)

Exempel 4 ”kaupan kassalla, kun joku ruotsinkielinen kysyy jotain ohjeita, kun tapaa uusia kavereita, jotka on suomenruotsalaisia” (Informant 4)
 (i affärens kassa, när någon svenskspråkig frågar anvisningar, när man träffar nya kompisar som är svenskspråkiga)

I öppen fråga nummer fyra tog jag reda på vilket slags svenskspråkigt material språkbads elever använder på fritiden. Informanterna nämnde komediserier varav ett exempel är *Solsidan* och kriminalserier varav ett exempel är *Brun*. Bloggar, vloggar och videor kommer också fram från informanternas svar (se exemplen 5–9).

Exempel 5 ”komediasarjoja ja sitten blogeja” (Informant 5)

(komediserier och sen bloggar)

Exempel 6 ”rikossarjoja” (Informant 6)

(kriminalserier)

Exempel 7 ”ruotsalaisia Youtubettajia, paria sarjaa” (Informant 7)

(svenka Youtubare, några serier)

Exempel 8 ”Youtube videoista” (Informant 8)

(från Youtube videor)

Exempel 9 ”vlogeja” (Informant 9)

(vloggar)

Liisa Koskinen (2013) har undersökt attityder mot svenska språket mellan språkbads elever och elever i den traditionella språkundervisningen. I undersökningen deltog 28 språkbads elever och 37 elever som går i den traditionella undervisningen. Enligt undersökningsresultatet använder språkbads elever mer svenska på fritiden än elever i den traditionella undervisningen. Ett sätt att använda svenska på fritiden är att prata med kompisarna. Undersökningsresultatet visar också att det är vanligare för språkbads eleverna att använda svenska med sina kompisar än för eleverna i den traditionella språkundervisningen. (Koskinen 2013) I min undersökning får jag fram samma resultat, alltså språkbads elever använder även svenska med sina kompisar utanför skolan.

3 SAMMANFATTANDE DISKUSSION

I den här undersökningen tog jag reda på hur mycket och i vilka situationer språkbads elever använder svenska på fritiden. Utöver detta ville jag veta om språkbads elevernas åsikter om svenska språket och dess användning. Materialinsamlingen skedde via en enkätundersökning. I undersökningen deltog sammanlagt 41 informanter som gick i svenskt språkbad i Karleby. Undersökningsfrågorna var följande:

- Hurdana åsikter har språkbads elever om svenska och dess användning?
- Hur ofta använder språkbads elever svenska på fritiden?
- I hurdana situationer använder språkbads elever svenska på fritiden?

Jag tog reda på språkbads elevernas åsikter om svenska språket och dess användning med hjälp av 16 påståenden. Språkbads elevernas åsikter om svenska språket var mest positiva. Största delen av informanterna tyckte om att tala svenska även på fritiden och de ansåg att det är nyttigt att kunna svenska. Dessutom vill de flesta av informanter använda svenska språket som vuxen också. Alla informanter ansåg att de förstår svenskspråkigt tal bra men ändå var majoriteten av informanterna rädda för att göra fel när de pratade svenska och de ville också kunna bättre svenska. Idén med språkbads undervisning är att språkinläringen sker i meningsfulla kommunikationssituationer (Vaasan yliopisto 2015). Detta sätt att agera kan påverka språkbads elevernas åsikter om språkbadsspråket och uppmuntra elever att använda språkbadsspråket också på fritiden.

De flesta informanterna tyckte också att Karleby är en bra tvåspråkig stad och den erbjuder möjligheter för användning av svenska språket. Trots detta söker sig majoriteten av informanterna inte aktivt till situationer där de kan använda svenska. Även om de flesta informanterna tyckte att det är lätt att läsa svenskspråkiga texter, läser de inte gärna svenskspråkiga böcker. Det visar sig att språkbads elever inte gärna läser svenskspråkig litteratur. Detta kan också vara ett allmänt fenomen bland ungdomar och inte beroende av denna undersökning.

Jag tog också reda på hur ofta språkbads elever använder svenska på fritiden och i vilka situationer. De använder svenska varierande med kompisar och familj, men en del svarade också att de aldrig använder svenska med dem. Största delen av informanterna använder svenska språket bara sällan eller aldrig med släktingar eller i hobbyer. Orsaken till detta

kan vara att språkbads elever i svenskt språkbad kommer från finskspråkiga familjer. Enligt Karleby stads läroplan väljer man till en språkbadsgrupp varje år ungefär 22 elever vars modersmål är finska (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:105). Gällande frågor om användning av svenskspråkigt material (till exempel böcker, videor, musik) fördelades informanternas svar ganska jämnt. Mest läser språkbads elever svenskspråkigt material på nätet, tittar på videor och vloggar eller skriver svenskspråkiga texter, till exempel textmeddelanden.

I svaren på öppna frågor kom det fram att elever känner till språkanvändningsmöjligheter i vissa platser eller situationer i Karleby såsom i affärer, i hobbyer, med kompisar och när de hjälper någon svenskspråkig person. Informanter använder mest svenska i skolan, i affärer och med kompisarna. Det visar sig att språkbads elever använder svenska i vardagliga situationer som enligt läroplanen är ett mål med språkbadsundervisningen (Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma 2016:105). I exemplen på svenskspråkigt material som informanterna använder på fritiden kom det fram komediserier, kriminalserier, bloggar, vloggar och videor. Som ovan nämnts kan man enligt Abrahamsson tillägna sig ett språk genom att lyssna på musik, läsa litteratur eller titta på filmer eller serier även om största delen av inläringen sker i klassrummet (Abrahamsson 2009:16).

När man tänker på undersökningens tillförlitlighet kan jag nämna några saker. I en öppen fråga tog jag reda på i vilka situationer språkbads elever vet att det är möjligt att använda svenska i Karleby och dessutom skulle de ringa in svar där de själva har använt svenska språket. Nästan hälften av informanterna har inte ringat in några svar. Det finns en möjlighet att några informanter har missat anvisningen eftersom de inte har ringat in svar som i skolan fast alla språkbads elever använder svenska i skolan. Ringa in -tekniken i en öppen fråga fungerade inte så bra och denna fråga kunde ha omformulerats för att säkerställa att alla informanter förstår frågan korrekt. Dessutom omfattade undersökningen bara ett litet urval språkbads elever så de här forskningsresultaten kan inte helt generaliseras. Undersökningens tillförlitlighet förstärktes av det faktum att forskaren själv samlade in materialet och berättade om undersökningen för informanterna. Således hade informanterna möjlighet att ställa frågor som gällde undersökningen eller enkäten.

Det finns flera alternativ att fortsätta den här undersökningen. En jämförande undersökning mellan språkbads elever som bor i olika regioner skulle vara ett alternativ. Undersökningen

kunde utvecklas genom en kvalitativ intervju om användningen av svenska språket i familjer där barn går i svenskt språkbud.

LITTERATURFÖRTECKNING

Material

Enkät svar besvarade av 41 informanter. Insamlingstid 23.2.2018. Materialet besvaras hos skribenten.

Övrig litteratur

Abrahamsson, Niclas, 2009: Andraspråksinläring. Lund: Studentlitteratur.

Björklund, Siv; Mård-Miettinen, Karita & Turpeinen, Hanna 2007: Språkbud 20 år: I går, i dag och i morgon. I: Kielikylpykirja – Språkbudsboken, red. av Siv Björklund, Karita Mård-Miettinen & Hanna Turpeinen. Vaasa: Levón-instituutti. S. 9–18.

Björklund, Siv; Pakarinen, Sanna & Mård-Miettinen, Karita, 2015: Är jag flerspråkig? Språkbudselever uppfattningar om sin flerspråkighet. I: Kieli koulutuksen resurssina: vieraalla ja toisella kielellä oppimisen ja opetuksen näkökulmia, red. av Jyrki Kalliokoski, Karita Mård-Miettinen & Tarja Nikula. AFinLA-e 2015/n:o 8. S. 153–167. [Citerat 11.6.2018]. Tillgänglig: <<https://journal.fi/afinla/article/view/53777>>.

Björklund, Siv 1996: Målet för språkbud är ett mångsidigt och användbart andraspråk. I: Språkbud i ett nötskal, s. 21–26. [Citerat 5.6.2018]. Tillgänglig: <https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_951-683-662-3.pdf>.

Buss, Martina & Laurén, Christer, 1998: Samhället som språklärare i språkbud: För att förstå behöver man inte kunna varje ord. I: Kielikylpykirja – Språkbudsboken, red. av Siv Björklund, Karita Mård-Miettinen & Hanna Turpeinen. Vaasa: Levón-instituutti. S. 26–33.

Buss, Martina & Laurén, Christer, 1996: Nätverk för språkbud. I: Språkbud i ett nötskal, s. 2–7. [Citerat 4.6.2018]. Tillgänglig: <http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_951-683-662-3.pdf>.

Harju-Luukkainen, Heidi, 2010: Sukellus kielikylpyyn: perustietoa vanhemmille kielikylpvystä. Helsinki: Svenska kulturfonden.

Heikkinen, Marita, 1995: Kielikylpy ala-asteella. I: Kielikylpymenetelmä: Kielen käyttö mielekkääksi, red. av. Christer Laurén. 3. uppl. Vaasan yliopisto: Täydennyskoulutuskeskus. S. 43–63.

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara Paula, 2009: Tutki Ja Kirjoita. 15. uppl. Helsinki: Tammi.

Järvinen, Heini-Marja, 2014: Katsaus kielenoppimisen teorioihin. I: Kuinka kieltä opitaan: Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle, red. av. Päivi Pietilä & Pekka Lintunen. Helsinki: Gaudeamus. S. 68–88.

Kokkolan perusopetuksen opetussuunnitelma, 2016. [Citerat 20.2.2019]. Tillgänglig: <<https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-service/api/dokumentit/4084732>>.

Koskinen, Liisa, 2013: Attityder till svenska språket hos språkbudselever och elever i den traditionella språkundervisningen i Borgå. Jyväskylä: Jyväskylä universitet. [Citerat 2.4.2019]. Tillgänglig: <<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42118/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201309092264.pdf>>.

Laurén, Christer, 2000: Kielen taitajaksi – kielikylpy käytännössä. Jyväskylä: Atena kustannus Oy.

Laurén, Christer, 1995: Kielikylpykoulu ja sen taustaa. I: Kielikylpymenetelmä: Kielen käyttö mielekkääksi, red. av. Christer Laurén. 3. uppl. Vaasan yliopisto: Täydennyskoulutuskeskus. S. 11–22.

- Pietilä, Päivi & Lintunen, Pekka, 2014: Kielen oppiminen ja opettaminen. I: Kuinka kieltä opitaan: Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle, red. av. Päivi Pietilä & Pekka Lintunen. Helsinki: Gaudeamus. S. 11–25.
- Norrby, Catrin & Nilsson, Jenny, 2015: Enkät. I: Sociolingvistik i praktiken, red. av Sally Boyd & Stina Ericsson. Lund: Studentlitteratur. S. 37–55.
- Nykvist, Ari, 2014: Språkbåd allt populärare – också på finska. I: Meddelanden från Åbo Akademi 2014/9:8–9. [Citerat 11.6.2018]. Tillgänglig: <<http://mfaa.abo.fi/article/sprakbad-allt-popularare-ocksa-pa-finska/>>.
- Utbildningsstyrelsen, 2015: Kieli koulun ytimessä – näkökulmia kielikasvatukseen, red. av. Anna-Kaisa Mustparta. [Citerat 24.3.2019]. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/download/176255_kieli_koulun_ytimessa_nakokulmia_kielikasvatukseen.pdf>.
- Skolverket 2007: Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning. Council of Europe 2001. [Citerat 27.2.2019]. Tillgänglig: <<http://www.språkförsvaret.se/sf/filea-min/PDF/Referensram.pdf>>.
- Vaasan yliopisto, 2015: Kort om språkbåd. Vaasan yliopisto: Centret för språkbåd och flerspråkighet. [Citerat 13.2.2019]. Tillgänglig: <https://www.univaasa.fi/sv/sites/immersion/about_immersion/>.
- Vesterbacka, Siv, 1995: Kielen omaksuminen kielikylpykoulussa. I: Kielikylpymenetelmä: Kielen käyttö mielekkääksi, red. av. Christer Laurén. 3. uppl. Vaasan yliopisto: Täydennyskoulutuskeskus. S. 64–77.

BILAGA 1

Kielikylpyoppilaiden ruotsin kielen käyttö vapaa-ajalla

Olen ruotsin kielen opiskelija Oulun yliopistossa. Teen kandidaatintutkielmaani ruotsin kieleen kielikylpyoppilaiden kielivalinnoista ja kielenkäytöstä vapaa-ajalla. Olisin kiitollinen, mikäli vastaat tähän kyselyyn. Vastaamalla tähän kyselyyn annat minulle luvan käyttää vastauksiasi kandidaatintutkielmassani. Vastaukset käsitellään nimettömästi.

Ympyröi itsellesi sopivin vaihtoehto

Olen	tyttö	poika	muunsukupuolinen
Luokka-aste	7. lk	8. lk	9. lk
Äidinkieleni on	suomi	ruotsi	jokin muu, mikä: _____
Kotikieleni on/ovat	suomi	ruotsi	jokin muu, mikä: _____
Lähipiiriini kuuluu ruotsinkielisiä	kyllä	ei	en tiedä
Minulla on sisarus/sisaruksia kielikylvyssä	kyllä	ei	en tiedä

1. Ympyröi itsellesi sopivin vaihtoehto

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	En osaa sanoa	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
1. Tykkään puhua ruotsia	5	4	3	2	1
2. Mielestäni on mukava käyttää ruotsin kieltä vapaa-ajalla	5	4	3	2	1
3. Opin paljon ruotsia koulun ulkopuolella	5	4	3	2	1
4. Ymmärrän hyvin ruotsinkielistä puhetta	5	4	3	2	1
5. Kuulen usein kaupungilla ruotsia	5	4	3	2	1
6. Haluan puhua ruotsinkielisten kanssa ruotsia	5	4	3	2	1
7. Pelkään tekeväni virheitä, kun puhun ruotsia	5	4	3	2	1
8. Haluaisin osata ruotsia paremmin	5	4	3	2	1
9. Luen mielelläni ruotsinkielisiä kirjoja	5	4	3	2	1
10. Ruotsinkielistä tekstiä on helppo lukea	5	4	3	2	1
11. Pidän ruotsinkielisistä sarjoista	5	4	3	2	1
12. Haluaisin käyttää ruotsin kieltä aikuisena	5	4	3	2	1
13. Koen ruotsin kielen taidon hyödylliseksi	5	4	3	2	1
14. On mukavaa asua kaksikielisessä kaupungissa	5	4	3	2	1
15. Ruotsin kieltä voi käyttää monipuolisesti Kokkolassa	5	4	3	2	1
16. Hakeudun aktiivisesti tilanteisiin, joissa voin käyttää ruotsin kieltä	5	4	3	2	1

2. Luettele vähintään KOLME paikkaa/tilannetta, joissa on mahdollista käyttää ruotsin kieltä Kokkolassa? Ympyröi vastauksessasi ne paikat/tilanteet, joissa olet itse käyttänyt ruotsin kieltä.

3. Ympyröi itsellesi sopivin vaihtoehto

	Joka päivä	Muutaman kerran viikossa	Muutaman kerran kuukaudessa	Harvemmin kuin kerran kuussa	En koskaan
1. Kuinka usein puhut ruotsia kavereiden kanssa koulun ulkopuolella?	5	4	3	2	1
2. Kuinka usein käytät ruotsia perheesi kanssa?	5	4	3	2	1
3. Kuinka usein käytät ruotsia sukulaistesi kanssa?	5	4	3	2	1
4. Kuinka usein käytät ruotsia harrastuksissasi?	5	4	3	2	1
5. Kuinka usein luet painettua ruotsinkielistä materiaalia? (esim. kirjoja, lehtiä, EI koulumateriaalia)	5	4	3	2	1
6. Kuinka usein luet ruotsinkielistä materiaalia verkosta?	5	4	3	2	1
7. Kuinka usein katsot ruotsinkielisiä sarjoja/elokuvia?	5	4	3	2	1
8. Kuinka usein katsot ruotsinkielisiä videoita/vlogeja?	5	4	3	2	1
9. Kuinka usein kuuntelet ruotsinkielistä musiikkia?	5	4	3	2	1
10. Kuinka usein kirjoitat ruotsinkielistä tekstiä? (esim. tekstiviestejä)	5	4	3	2	1

4. Jos luet tai katsot ruotsinkielistä materiaalia vapaa-ajalla, anna esimerkkejä siitä, minkälaisista teksteistä/sarjoista/elokuvista tms. on kyse.

KIITOS VASTAUKSISTA! 😊

